

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

Veřejná politika jako proces

Autor: M. Potůček

Otázka: Jaká je dynamika záměrného působení na společenské prostředí?

A. Veřejná politika jako politický cyklus

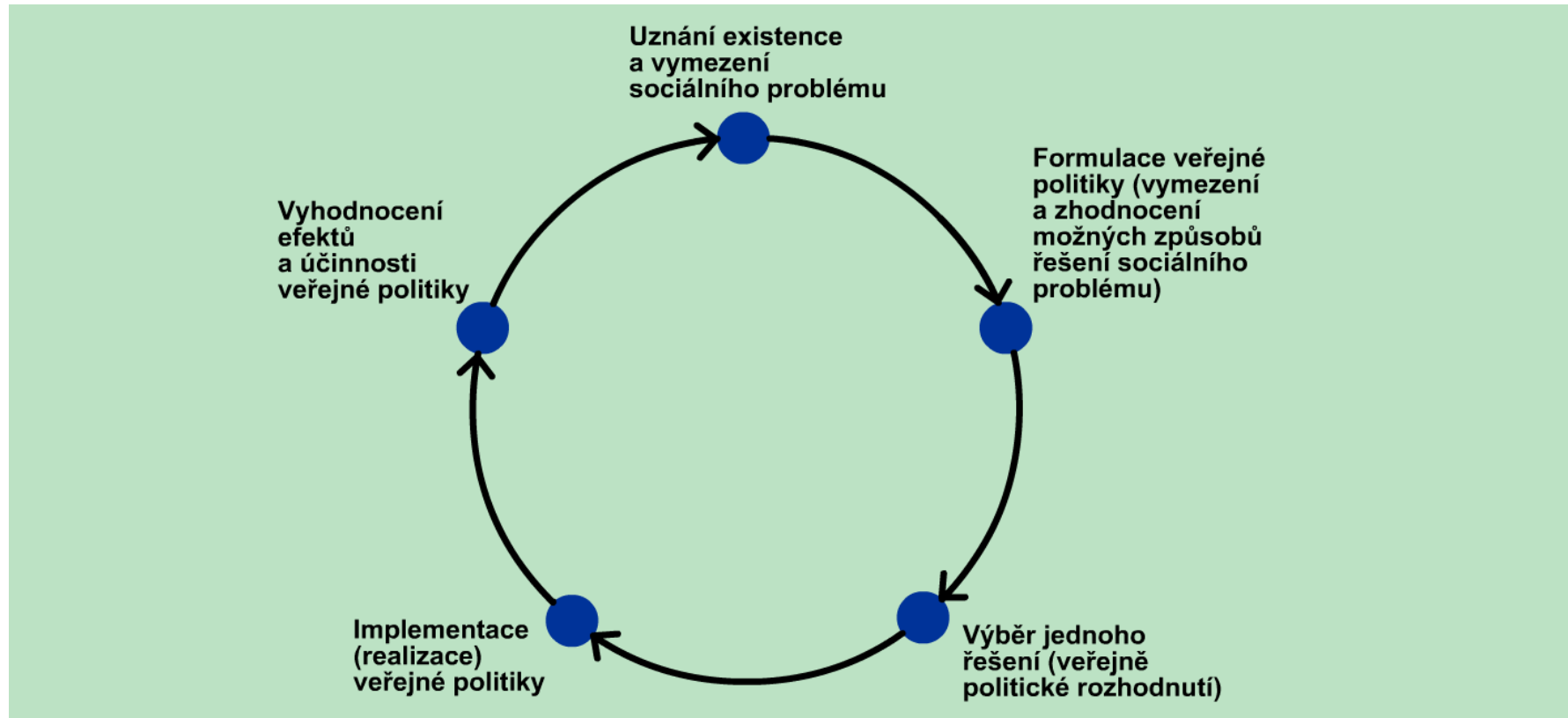
**B. Veřejná politika jako interakce aktérů, generujících agendy v arénách
(model A-A-A)**

C. Veřejná politika utvářená polem sítí

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

d) A Veřejná politika jako proces

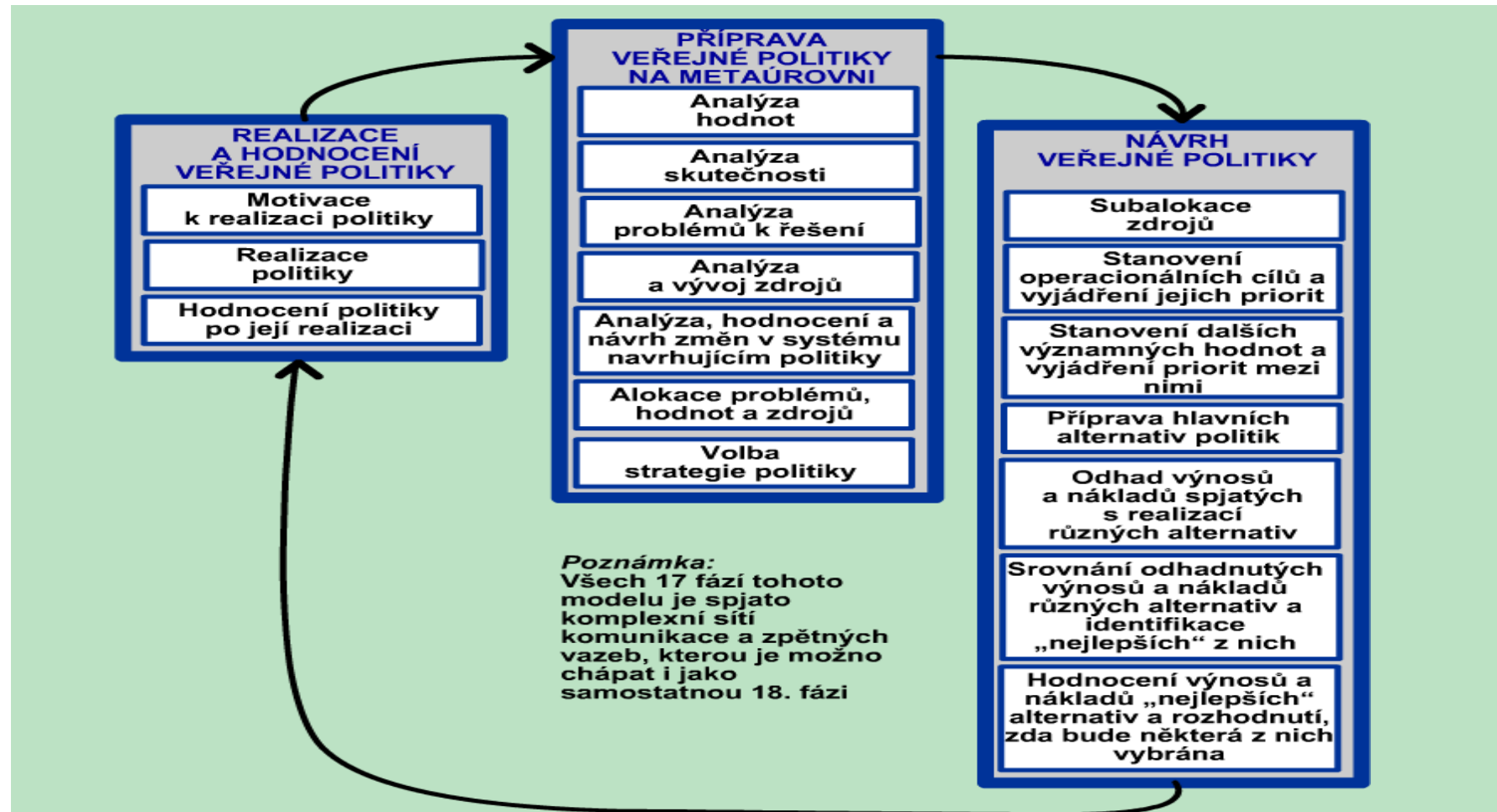
A1. Jednoduchý model politického cyklu

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

d) A Veřejná politika jako proces

A2. Optimální model (Yehezkel Dror):

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

d) B Veřejná politika jako proces

B. Veřejná politika jako interakce **aktérů**, generujících **agendy** v **arénách** (model **A-A-A**)

Aktéři: všechny subjekty schopné samostatně zasahovat do průběhu veřejné politiky nebo ji alespoň ovlivňovat: vláda, parlament, prezident, kraje, obce, soudy, podniky, neziskové organizace, politické strany, církve, mafie, média, instituce poskytující služby...

Agendy: formulované, řešené, případně odkládané sociální (veřejné) problémy. Jsou neustále utvářeny, modifikovány a doplňovány nejrůznějšími specifitějšími tématy (*issues*).

Arény: prostor, v němž jednotliví **aktéři** tvorby veřejné politiky vstupují mezi sebou do kooperačních/konsensuálních nebo konkurenčních/konfliktních vztahů.

Typologie **arén:**

- Distributivní, redistributivní, regulativní, konstitutivní, samoregulativní, persuasivní

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

d) C Veřejná politika jako proces

C. Veřejná politika utvářená polem sítí

- Politické sítě** tvorby a realizace veřejných politik (*policy networks*) představují prostor, v němž probíhají interakce mezi volně spjatými skupinami aktérů. Tento prostor lze chápat také jako pravidla, vymezující/omezující rozhodovací prostor a činnosti účastníků se **aktérů**. Postavení **aktérů** v mocenské hierarchii nemusí být rozhodující.
- Kritéria usnadňující vymezení **politických sítí**: úroveň institucionalizace; rozsah uspořádání (sektorové/průřezové veřejné politiky); míra otevřenosti přístupu do sítě zvenčí.
- Míra stability **politických sítí**: od *ad hoc* struktur krystalizujících kolem určitého problému (*issue networks*), nepříliš určitých, měnících se a se snadným vstupem, až ke stabilním sítím zahrnujícím shluky **aktérů**, kteří vykonávají rutinní rozhodnutí v konkrétní oblasti veřejné politiky (typicky legislativce, exekutivní aparát a zástupce zájmově interesovaných skupin).

Veřejná politika – modely, procesy, aktéři

e) Kdo vstupuje do veřejně politického procesu?

Čí zájmy sleduje?

Jak rozumí společnosti, jak ji vidí?

Jakými hodnotami se řídí?

Občané	Občanská sdružení
Politici	Politické strany
Zastupitelé	Moc zákonodárná
Úředníci	Moc výkonná
Soudci	Moc soudní
Novináři	Média
Zaměstnanci	Odbory
Podnikatelé	Korporace, zaměstnavatelské svazy
Odborníci	Univerzity, výzkumné ústavy, think-tanky
Profesionálové	Profesní sdružení
Individua porušující zákon	Mafie, zločinná spolčení, nezákonné vlivové skupiny

e) Aktéři - relevantní teorie

- Korporativismus, neokorporativismus (odborníci – zaměstnavatelé – stát: Schmitter)
- Institucionalismus orientovaný na aktéry
 - (Actors centered institutionalism: Schrapf)
- Teorie sítí aktérů (Castels)
- Rámec koalic aktérů (Advocacy coalition framework: Sabatier)